

TÆNKETANK DANMARK - DEN FÆLLES SKOLE

INDHOLD

- Nyt fra bestyrelsen
- Kan vi snakke om værdier?
- Skal vi have en ny folke skole?
- Program for landsmødet
- Oplægsholdere
- Ét praksis eksempel

Udarbejdet af:
Inger Nøddekær, Sussi Maale og
Thomas Steffin
Ansvarshavende:
Guy Rubaudo og Niels Brockenhuus
Kontakt: Se www.taenketankdanmark.dk
Layout: Lise Bernt Hansen
Næste nyhedsbrev: Vinter 2017

Nyt fra bestyrelsen

Find dit ståsted – find dit udspring.....

I tænketanken arbejder vi for at lave en skole for børn, en skole hvor medarbejderne i fællesskab skal leve op til og levere den opgave, vi er stillet i folkeskolens formålsparagraf. Så hvad er kerneopgaven? Hvis udspringet er formålsparagraffen, er det simpelthen så uddannelse og dannelse, er det det hele barn, er det kompetencer, tegn på læring, faglige kundskaber, relationer.....?

Et hvert teammøde eller skoleår bør starte med en gennemgang af formålsparagraffen, som ståstedet for det professionelle læringsfællesskab, der arbejder med børn. Nedenfor er formålsparagraffen sat ind. Lad os i denne så opkogte politiske tid blot vende blikket mod § 1, stk. 3.:

Folkeskolens formål

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Dimensionerne af opgaven i stk. 3 er ikke blot dannelse og uddannelse, det er et etisk og filosofisk anliggende for alle ansatte i folkeskolen. At tage ansvar for, at vores børn oplever åndsfrihed, ligeværd og demokrati, at børnene er forberedt til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter. En opgave, som fordrer en indsats af flere faggrupper, hvor man med kollaborative fællesskaber og reflektive samarbejdsformer arbejder med professionel dømmekraft og tillid til, at børnene sikres denne oplevelse i livet. Målet for denne klumme er at rette blikket mod formålsparagraffen og vigtigheden af dens elementer i den fælles folkeskole og måske netop det skoleideal nogen søger.

Her bringes to debatoplæg af Michael Majgren, Region Nordjylland, som har gjort sig tanker om arbejdet/ samarbejdet i Folkeskolen efter reformen.

De har været bragt i avisen "Nordjyske" som debatindlæg om pædagogfagligheden i folkeskolen, samt de værdier, eller mangel på samme, som der arbejdes ud fra." (23. og 26. september 2016)

KAN VI SNAKKE OM VÆRDIER?

Af: pædagogisk leder, Michael Majgren

I øjeblikke er der kraftig fokus på skolen og elevernes faglige formåen - som det eneste af værdi. Flere kommuner vil spare på skolepædagoger - Skaber det en skole i verdensklasse?

Jeg er pædagogisk afdelingsleder i folkeskolen, men hjemme hos os, har vi valgt friskolen for vores børn. Jeg kommer lige fra forældremøde på vores friskole. De er stolte af deres skole, og det er jeg også. Jeg ville også gerne være stolt af folkeskolen. Det er ikke møntet på min egen skole eller kommune, men er et åbent spørgsmål på en generel og oplevet udvikling.

I nyhederne fortæller de, om muslimske elever fra friskoler, der scorer markant højere i karakterer end samme gruppe børn i folkeskoler. Professor i pædagogik, Niels Egelund mener, det kan hænge sammen med friskolerne har et værdigrundlag, alle forældre bakker op omkring. Jeg kender ikke til muslimske friskoler, men tænker friskoler generelt HAR et værdigrundlag, de ydermere er bevidste om - deraf et klart og bredere syn på barnet og læring. Modsat har folkeskolen tilsidesat deres og fokusere på faglig udvikling, test og resultatmål - som den eneste og sande værdi.

Det handler ikke om, hvorvidt den ene eller anden folkeskolen klarer sig bedre end den ene eller anden friskole ift. karakterer. Det handler om, hvordan man vælger at måle, hvad vi udsætter vores børn for, og hvad samfundet i virkeligheden har brug for.

Jeg ville gerne kunne sige, at folkeskolen måler på det **at blive et helt menneske** - i en balance mellem

faglige kundskaber, sociale kompetencer og personlige egenskaber som mod og nysgerrighed på livet, ansvaret for og troen på fællesskabet, troen på sig selv, at der er en værdi i mangfoldighed og andre mennesker - til gavn for dem selv og det samfund, de skal bære videre.

I øjeblikket efterlever folkeskolen reformens krav om øget timetal, målstyring, test og resultatmål - Specialbørn og andre med diagnoser skal inkluderes - reformens hovedmål er, at "alle skal udfordres og blive så dygtige som muligt". I forhold til værdier, så er det et forsøg på, at skabe værdi for erhvervslivet i et konkurrencestatsperspektiv.

Egentligt blev reformen også lanceret med et krav om bestemte personlige egenskaber og kompetencer, men det syntes glemt!? Det påvirker miljøet og resultaterne. Fair nok med forventninger om faglige kundskaber, men med skærpet opmærksomhed og ensidig prioritering, skaber det et fællesskab, hvor barnet vurderes, anerkendes og tillægges værdi i forhold til barnets boglige evner.

Mange børn er udfordret, bare i det at klare en lang skoledag, indgå i et stort fællesskab, i forhold til at blive set og forstået, få hjælp til individuelle behov og forudsætninger. Dertil bliver børnenes accept og rummelighed over for hinanden sat på prøve, da kulturen skaber et stresset miljø, med de robuste og kloge børn som vindere - det får vi som samfund ikke en verdensklassens folkeskole af.

Jeg mener, vi har brug for alle, og vi har brug for, at alle får deres mangfoldige egenskaber og kvaliteter i spil. Alle har også brug for at kunne skabe mening, opnå et positivt selv-

billede, opnå livskvalitet og bidrage med hver deres. Sidst men ikke mindst har vi brug for, at de unge bevarer lysten til at lære - "så de bliver så dygtigt som de kan"?

Noget af det positive ved reformen er, at den har indskrevet pædagogerne i folkeskolen. Pædagogerne komplementerer skolens faglighed i samarbejdet med lærere. Pædagogens fagprofil kan repræsentere et velfærds perspektiv og det tværfaglige samarbejde kan sigte på det brede helhedssyn på udvikling, forudsætninger for læring, dannelse og værdier. Det kan lykkedes, hvis det tværfaglige samarbejde prioriteres og ledere sætter retning og rammer.

I nyhederne i dag kommer det frem, at kommunerne vil spare på SFO- og fritidstilbud samt lære- pædagog-samarbejde - tilbud og samarbejde med fagfolk, der tager udgangspunkt i værdier og det individuelle barn.

Det er på tide, vi snakker værdier og finder en balance i måden, vi danner vores børn på, og hvad vi danner dem til!

Skal vi have en ny folkeskole?

Af: pædagogisk leder, Michael Majgren

Værdier eller mangel på værdier?

Reformen har dikteret en ny folkeskole. I bestræbelserne på at efterleve krav om udvikling og resultatmål er det, som om man glemmer barnet, og må stille det spørgsmål - hvad er det for en ny folkeskole, vi skal have? - ja, hvad er en folkeskole egentligt?

Skoleledelse og lokalpolitikere tager på studietur til Canada for at finde svaret. Ekstrabladet fortæller hvordan skatteydere undrer sig over nødvendigheden og rejseudgifter på 1,3 millioner, når kommunen skal spare - men selvfølgelig giver det mening for delegationen af skolefolk.

Jeg er pædagogisk afdelingsleder på en skole og er ansat i kommunen med Canadadelegationen, men det er ikke derfor, eller min skole som sådan, men folkeskolen generelt, der er genstand for spørgsmålet. Jeg læser og hører om lærere og pædagoger, der løber stærkt og

forsøger at efterleve reformen og dens krav, men det er, som om en forvirring og fortvivlelse spreder sig. Det faglige fokus på fag efterlader et manglende helhedssyn på eleven – som barn, dets personlige udvikling og betingelserne for at tilgodese dets behov og forudsætninger for at mestre det at gå i skole, læring og sociale udfordringer.

Børn der beskrives som dygtige, får ondt i maven, når forældre taler med dem om, hvor meget de skal nå, og hvad de skal kunne. Andre børn omtaler skolen som en børnefabrik, er ikke motiveret, når det ringer ind til endnu en dansktime. Andre børn igen kan ikke samle sig om undervisningen, da der er uforløste og for dem vigtige ting, der enten stresser dem eller gør dem utrygge.

Der er ingen tvivl om, at særlig pædagoger kunne tænke sig et bredere fokus på skolens vegne, et højere prioriteret tværfagligt samarbejde

– de ser skolen og dens formål lidt anderledes, end virkeligheden føles.

Hvordan skal vi se og forstå folkeskolen så den giver mening for alle – ikke mindst børnene?

Hvem kan gøre krav på, hvad folkeskolen skal indeholde, hvordan den skal forstå sig selv, og hvad der skal have opmærksomhed og prioriteres på bekostning af andet?

Undervisningsministeriet står bag folkeskolereformen, der trådte i kraft i 2014. Hvem var bag, hvad var deres intentioner, og hvad var deres forståelse af folkeskolens formål? Direktør for Dansk Industri, Lars Goldschmidt, var med til at sætte ord på tankerne bag. Jeg hørte ham fortælle om fremtidens nødvendige krav til faglige kundskaber, men også krav til de personlige egenskaber og sociale kompetencer – nødvendige i et arbejdsmarkeds-perspektiv?

Siden folkeskolereformen trådte i kraft i 2014, har skolen haft rigtig travlt med at tilpasse sig den forandring, der blev tolket af reformen. Når man primært måles på elevernes faglige standpunkter og er genstand for et offentligt fokus, så investerer skolen naturligvis tid og ressourcer på efteruddannelse, i undervisningen og investerer f.eks. også på en studietur til Canada - i forsøget på at løfte opgaven.

Har samfundet en tolkning af og deraf en forventning til folkeskolen? Hvordan skal vi se på folkeskolen? Som erhvervslivets fødekilde for kommende medarbejdere, som uddannelsesinstitution med studerende, der skal lære faget, som en velfærds- eller dannelsesinstitution for det individuelle hele menneske der skal bevare troen på sig selv og lysten til at lære, udvikles til at mestre livet og deltage aktivt i fællesskabet, eller ...?

Lige nu kan man stille spørgsmålet, fordi vi er usikre på, om vi gør det rigtige – for børnene og en skole, der vil i verdensklasse.

Kunne fokus og praksis være anderledes omkring faglige standpunkter, værdier og personlig udvikling, og kunne resultatmålene alligevel nås, uden vi dagligt afprøver børnenes robusthed? Kunne reformen jf. det jeg hørte Lars Goldschmidt fortælle, være mistolket?

Hvad er det i virkeligheden for en ny folkeskole, vi gerne vil skabe i vores tværfaglige arbejde mellem lærere og pædagoger?

Program for landsmødet i Tænketaank Danmark – den fælles skole 7. oktober 2016 i Roskilde på INSP!, Køgevej 4-6, 4000 Roskilde.

Landsmødets overskrift er:

”Den varierede skoledag – nu for børn og unge”

Kl. 09.30 Morgenkaffe, indskrivning og velkomst.

Kl. 10.00 Direktør på INSP!, Anni Ehlerts, fortæller om de første 5 års brugerdrevet innovationsproces:

- Om bevægelsen fra vores voksne forestillinger om at ville skabe noget for børn og unge - til at opdage mulighederne i og værdien af det, børn og unge selv skaber sammen.
- Om at gå åbent og udforskende til værks og lede efter de metodiske greb, der skaber oplevelsen af både et rart sted at være og en legeplads med ambitioner.

Anni Ehlerts er initiativtager og i dag direktøren, som folk tager for at være pædagog, men egentlig er jurist og har arbejdet 16 år i Skatteministeriet. Hun veksler i det daglige mellem at være tæt på hverdagslivet på INSP! og oppe i helikopteren med forskere og fagfolk for at omsætte erfaringer fra hverdagen til viden anvendelig for andre organisationer fx skoler og institutioner.

Kl. 11.00 Konsulent i Ungdomsringen, Christoffer Schultz, sætter perspektiver på betydningen af pædagogers medvirken i skolen. Det sker med afsæt i projektet ”Klubbernes gode samarbejde med skolerne”, set fra et børne- og ungeperspektiv.

Kl. 11.45 ”Børn og unge-input” – video!

Vi har spurgt børn og unge på forskellige alderstrin om deres opfattelse af pædagogens arbejde i skolen, og om hvornår de synes, deres skoledag er spændende:

- Hvad er din oplevelse af at pædagogen arbejder med i skolen/ klassen?
- Hvad er forskellen på en lærer og en pædagog?
- Er der forskel på, hvad I laver når I har en lærer og når I har en pædagog?
- Hvornår er din skoledag spændende?
- Hvad sker der i klassen når både læreren og pædagogen er der?

Kl. 12.00 Tænketaanken arbejder: Refleksion og dialog ved bordene. Hvert bord udfylder 3-5 pointer, som de mener, der er det vigtigste at have fokus på i det fremtidige arbejde med at sikre en god og varieret skoledag.

Kl. 12.30 Frokost.

Fokus på børn og unges meninger om, hvad der er bedst for dem!

Kl. 13.15 Dialog i plenum – med udgangspunkt i bordenes 3-5 pointer diskuterer vi i plenum, hvad en god og varieret skole betyder, og hvordan man sikrer, at skoledagen opleves som god og varieret af eleverne.

Kl. 13.45 Afsluttende refleksion og dialog ved bordene – hvert bord udformer 3 pointer fra dagens input, som de ved bordet finder vigtigst i det fortsatte arbejde med at sikre en god og varieret skoledag.

Med afsæt i de afsluttende pointer vil Tænketankens bestyrelse efterfølgende udarbejde anbefalinger til, hvordan skoledagen kan opleves som god og varieret af eleverne. Anbefalingerne vil blive offentliggjort til brug for det videre arbejde.

Kl. 14.15 Dagsorden til ordinær generalforsamling i Tænketank Danmark – den fælles skole.

1. Bestyrelsens beretning for året.
2. Indkomne forslag (skal være bestyrelsen i hænde senest 3 uger før generalforsamlingens afholdelse og udsendes til medlemskommunerne senest 1 uge før generalforsamlingen).
3. Forslag til ændring af vedtægterne, se bilag.
4. Fastsættelse af kontingent.
5. Orientering om bestyrelsens planer for det kommende år.
6. Valg af medlemmer til bestyrelsen for en 2-årig periode.

Kl. 15.00 Tak for denne gang.

På vegne af bestyrelsen
Niels Brockenhuus og Guy Rubau

**Anni Ehlers, Direktør for INSP!,
Roskilde.**

Anni står for følgende opgaver:

Strategisk ledelse
Daglig ledelse
Ideudvikling
Forretningsudvikling
Fundraising
Oplæg og foredrag
Rådgivning

“Jeg brænder for alt, hvad jeg laver og holder af alle de mennesker, jeg møder. Det giver mig energi at være del af et fællesskab, hvor der er mulighed for at skabe selv sammen og at være optaget af noget, der giver mening og skaber værdi for mennesker og samfund. Det er for mig indbegrebet af social innovation, socialt entreprenørskab og socialøkonomisk virksomhed.”

Anni Ehlers fortæller om, hvordan ideen om et inspiratorium blev til det INSP!, man kan opleve idag. Om at bruge fem år på at lade de unge gå foran i en borgerdrevet innovationsproces; om bevægelsen fra egne voksne forestillinger om at ville skabe noget for unge til at opdage mulighederne i og værdien af det, de unge skaber selv sammen. Oplægget handler om at slippe kontrollen, turde gå åbent og udforskende til værks og lede efter de metodiske greb, der skaber oplevelsen af både et rart sted at være og en legeplads med ambitioner, uanset om man er sårbar eller stærk ung. Hør eksempler fra hverdagen med unge på INSP!, og hvordan det utraditionelle kulturhus og frivillige borgerinitiativ arbejder sammen med partnere fra kommune, skoler mv.

Christoffer Schultz, konsulent i Ungdomsringen.

Ungdomsringens konsulenttjeneste tilbyder forskellige ydelser, der alle står i udviklingens tegn.

Det er et tilbud, der aktivt involverer jer i processerne med respekt for jeres virkelighed og fremtidsperspektiver.

Vi yder målrettet bistand til projekter og giver rådgivning i forbindelse med udviklings-, -forandrings- og involveringsprocesser. Målgruppen for konsulenttjenesten er alle aktører på børne- og ungeområdet samt klubber og lignende fritidsmiljøer for børn og unge.

Perspektiver på betydningen af pædagogers medvirken i skolen
v./ Christoffer Schultz, cand. pæd. og konsulent i Ungdomsringen.

”Altså når man går i 9. klasse, har man jo ikke vildt mange voksne at snakke med om, hvad der foregår i ens liv. Altså, man har jo sine forældre, men det er jo ikke alt man orker at snakke med sine forældre om. Og så er det altså også rart at kunne vende tingene med Britt (pædagogen, red.), som jeg jo har kendt i flere år, fordi jeg også har gået i fritidsklub. Her var hun vildt god til at snakke med os om alt muligt... Og det er nok også noget af det, der gør, at det er let at snakke med hende igen – at man ligesom har kendt hende altid. Og så er hun rigtig god til at få ting, der fylder helt vildt meget i ens liv, til at fylde noget mindre” (Citat: Mathilde, 9. klasse).

Ovenstående citat påpeger ét aspekt af børn og unges oplevelser af at have pædagoger med i skolen.

Med afsæt i projektet ”Klubbernes gode samarbejde med skolen” ser vi på betydningen af pædagogers arbejde i skolen ud fra et børne- og ungdomsperspektiv. I projektet har vi lavet observationer på mere end 40 samarbejdsprojekter mellem lærere og pædagoger, og på landsmødet vil vi se på, hvordan dette samarbejde mellem lærere og pædagoger ikke bare har potentiale til at sikre en bedre og mere varieret skoledag, men måske ligefrem er en forudsætning for at skolereformens gode hensigter kan realiseres.

Ud fra et børne- og ungeperspektiv vil vi se på, hvordan pædagoger i skolen kan være med til at sikre en god og varieret skoledag.

Et praksis-eksempel fra Espegærdeskole og fritidscenteret.

Af: Kasper Jørgensen, afdelingsleder ved Espegærde fritidscenter

De beskrive, hvordan de har organiseret deres samarbejde mellem klubbens pædagoger og skolens mellemtrin.

Understøttende undervisning (UUV) i torsdagsbånd på Espegærdeskole.

På Espegærdeskole arbejder Espegærde fritidscenters pædagoger på mellemtrinet i UUV med at udvikle og styrke børnenes læring samt sociale og personlige kompetencer, gennem leg, bevægelse og planlagte forløb med forskellige temaer. Med afsæt i "Personlige – og Sociale mål" (bilag) arbejder alle 4 skoler ud fra samme pædagogiske tænkning.

På Espegærdeskole har man valgt at afsætte to lektioner hver torsdag fra kl. 12.30 til 14.00, hvor det er

pædagoger fra Espegærde fritidscenter, der planlægger og varetager undervisningen. Disse torsdage bliver hen over året brugt til at arbejde med klassens trivsel ud fra nogle prædefinerede temaer såsom "Digital Trivsel", "Mobning", "Sprog" osv. Vi har en arbejdsgruppe bestående af pædagoger og en leder, der hele tiden arbejder på at udvikle flere temaer. Til hvert tema er der udarbejdet en værktøjskasse med undervisningsmateriale, så pædagogerne har et kvalitetsværktøj, der er nemt at gå til, og vi sikrer, at vores børn og unge fra alle 4 skoler kommer igennem de samme forløb med en progression for hvert klassetrin.

Udover de planlagte forløb så drøfter lærere og pædagoger på deres ugentlige årgangsteammøde, hvilke yderligere behov der er i forhold til at understøtte den fag-faglige undervisning samt klassens behov lige nu.

Bilag 1

Personlige mål				Sociale mål		
Ansvarlighed	Selvstændighed	Motivation	Mødestabilitet	Samarbejde	Respekt	Tolerance/ Empati
Holder orden i egne ting, skolens ting og i fællesområder. Tager initiativ til konfliktløsning. Kan deltage i konfliktløsning. Viser hensyn til klassekammerater. Siger "ja" tiil leg og inviterer til at være med. Kan overholde aftaler med lærere og kammerater. Er bevidst om egne handlinger. Tager ansvar for sig selv og fællesskabet. Tager ansvar for klassens og skolens regler. Deltager aktivt i undervisningen.	Er tryk i gruppen og markerer sig i gruppen. Kan give udtryk for og stå ved egne meninger. Giver udtryk for egne behov og følelser. Kan håndtere glæde, skuffelse og nederlag. Kan styre egen vrede. Siger sin mening og står ved den. Modstå pres fra jævnaldrende. Blander sig ikke i andres konflikter. Kan sige "PYT"	Yder sit bedste. Er nysgerrig og har lyst til at lære. Bliver ved – også når det er svært. (vedholdenhed) Bidrager aktivt og engageret i undervisningen.	Møder til tiden. Har lavt fravær.	Er god til at modtage hjælp fra lærere og kammerater. Er god til at hjælpe og støtte kammeraterne – opmuntre, er alle med og har det sjovt. Indgår positivt i samarbejdet med andre. Evner at vælge samarbejdspartnere m.h.p. at komme bedst muligt i mål. Er bevidst om stærke og svage sider fagligt og socialt. Kan tage initiativ til konfliktløsning.	Kan lytte aktivt og tilkendegive det. Taler pænt til og om andre. Evner at gå på kompromis. Kan kommunikere hensigtsmæssigt. Har respekt for klassens regler.	Viser forståelse for hvordan andre har det og vise hensyn. Er bevidst om at egne handlinger påvirker andre. Kan se sin egen andel i konflikter. Forsøger at sætte sig ind i andres synsvinkel (forstå handlinger) Kan udvise høflighed. Kan anerkende andre. Er bevidst om egne og andres signaler. Respekterer at det er okay at være anderledes.